

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : TRG5880119

ชื่อโครงการ : การเปลี่ยนแปลงด้านสังคมและผลกระทบต่อสังคมจีนตั้งแต่สมัยปฏิวัติวัฒนธรรม

ชื่อผู้วิจัย : ศิริพร ดาบเพชร

หน่วยงาน : ภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

E-mail Address : sdabphet@g.swu.ac.th

ระยะเวลาโครงการ : กรกฎาคม 2558 – มิถุนายน 2560

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของสังคมจีนตั้งแต่สมัยปฏิวัติวัฒนธรรมถึงปัจจุบัน โดยศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และผลกระทบที่เกิดขึ้นในสังคมจีน ผลการศึกษาพบว่าสังคมจีนในช่วงเวลานี้มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญหลัก 2 ช่วง คือ สมัยปฏิวัติวัฒนธรรมระหว่าง ค.ศ. 1966–1976 และสมัยปฏิรูปและเปิดประเทศตั้งแต่ ค.ศ. 1978 เป็นต้นมา โดยเป็นการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างกันอย่างสุดขีด ทั้งในด้านการเปลี่ยนแปลงทางความคิด ค่านิยม วิถีชีวิตของผู้คน และสภาพบ้านเมือง

งานวิจัยนี้เสนอว่าปัจจัยหลักที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของจีน คือ แนวคิดของผู้นำโดยเฉพาะ สมัยเหมา เจ๋อตง และเติ้ง เสี่ยวผิง ซึ่งสังคมจีนภายใต้ผู้นำทั้งสองคนนี้มีความแตกต่างกันอย่างมาก เพราะเหมา เจ๋อตง เน้นหลักการคอมมิวนิสต์ ทั้งนโยบายปฏิวัติตลอดกาล ทฤษฎีความขัดแย้ง และแนวทางปฏิวัติของชนชั้นกรรมาชีพ เพื่อสร้างสังคมจีนที่ปราศจากชนชั้นและมีความเท่าเทียมอย่างสมบูรณ์ รวมถึงสนใจเรื่องวัฒนธรรมและระบบการเมือง ส่วนแนวคิดหลักของเติ้ง เสี่ยวผิงที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงจีน คือ แนวคิดปฏิบัตินิยมที่เน้นการปฏิบัติจริง ปรับตามสถานการณ์ ไม่สนใจเรื่องวัฒนธรรม ไม่เห็นด้วยกับทฤษฎีความขัดแย้ง ไม่ยึดมั่นทฤษฎีหรืออุดมการณ์คอมมิวนิสต์อย่างเคร่งครัด แต่ยังยึดแนวทางสังคมนิยมในการปกครองจีน และเห็นว่าพรรคควรมุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาเศรษฐกิจมากกว่าการปฏิวัติสังคมนิยมและการต่อสู้ทางชนชั้น ซึ่งเป็นแนวทางที่ผู้นำจีนรุ่นต่อมายึดถือมาจนปัจจุบัน คือ ยึดหลักการสังคมนิยมในการปกครอง และมุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจ ส่วนผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมจีนมีทั้งในด้านความคิด ค่านิยม ธรรมเนียมปฏิบัติ วิถีชีวิตของผู้คน และปัญหาที่เกิดขึ้นจากนโยบายต่างๆ

คำสำคัญ

การเปลี่ยนแปลง, สังคมจีน, ผู้นำจีน, การปฏิวัติวัฒนธรรม, สมัยปฏิรูป

Project Code : TRG5880119

Project Title : Social Change and Impacts on Chinese Society since the Cultural Revolution

Investigator : Siriporn Dabphet

Organization: Department of History, Faculty of Social Sciences,
Srinakharinwirot University

Abstract

This research studied changes in Chinese society from the Cultural Revolution to the present and examined impacts from those changes. The study found that China changed dramatically and differently during the two significant periods, that is, the Cultural Revolution period (1966-1976) and the Reform and Opening-Up Policy period since 1978.

The study also purposed that the main factor of change in Chinese society was leaders' notions, especially during Mao - Deng eras. Both leaders, Mao Zedong and Deng Xiaoping, had different notions. China under their rules were thus unlike. Whereas Mao Zedong focused on communist theory of continuing revolution, class struggle, and a proletarian revolution in order to achieve wealth equality, Deng Xiaoping's main goal is economic development. His core is "practice is the sole criterion of truth". Mao Zedong was interested in culture and political system, while Deng Xiaoping leaved the debates on culture and class conflict. He focused mainly on ruling by socialism and developing economy. Deng's notion has been followed by next generation Chinese leaders.

Moreover, impacts in Chinese society from the changes include people's notion, practice, value, and way of life. There are also certain problems which arise with changes.

Keywords: Change, Chinese Society, Chinese Leaders, Cultural Revolution, Reform Era